

حضرت آیت الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم:

بدینوسیله گزارشی جلسه سیصد و چهل و دوم مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۸۶/۹/۱۷ مشتمل بر بررسی طرح ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور: لایحه ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن.

ماده ۴: بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ...

بررسی: دستگاه‌های مشمول ماده (۱۶۰) قانون چهارم توسعه شامل دستگاه‌های دولتی که ۵۱ درصد آن دولتی می‌باشد نیز می‌گردد و واگذاری زمین‌های این‌گونه دستگاه‌های دولتی، شامل واگذاری زمین‌های شخصی نیز هست و الزام نمودن به واگذاری زمین‌های شخصی خصوصاً به نحو مجانی خلاف شرع می‌باشد. (اتفاق آراء، ۹ رأی)

ماده ۵: وزارت مسکن و شهرسازی و نهادهای واگذارکننده ...

بررسی: ۱- از آنجائی که محتمل است نهادهای واگذارکننده شامل نهادهای غیردولتی - یعنی شخصی - نیز گردد در این فرض الزام نمودن آنان به انجام این تمهیدات خلاف شرع می‌باشد لذا مناسب است مراد از نهادهای واگذارکننده به طور روشن بیان شود. (۶ رأی از ۹ رأی)

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که غرض از این ماده این است که جذب تسهیلات و حمایت‌های دولت مشروط به این تمهیدات می‌باشد و اعطاء این تسهیلات با چنین شرطی خلاف شرع نیست. لکن اکثر اعضاء این معنی را خلاف ظاهر این ماده می‌دانستند.

همچنین نظر بعضی از اعضاء این بود که هر چند ممکن است ظاهر ماده ۵ شامل نهادهای غیردولتی نیز بگردد ولی مستفاد از سیاق مواد یعنی به قرینه ماده ۲ - که تنها به دولت اجازه واگذاری داده است - و سایر مواد از جمله ماده ۷ منظور از ماده ۵ و نهادهای واگذارکننده در این ماده تنها نهادهای دولتی می‌باشد و شامل غیردولتی نمی‌گردد.

۲- اصل لایحه دولت مناسب است ملاحظه شود زیرا در فرض نبودن ذیل ماده ۵ در اصل لایحه دولت، الزام دولت به واگذار نمودن زمین‌های خدمات رو بنائی به دستگاه‌های مربوطه موجب تقلیل درآمد دولت گردیده و مخالف اصل ۷۵ قانون اساسی می‌باشد. (۳ رأی از ۹ رأی)

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که الزامی در بین نیست زیرا اصل لایحه الزامی نبوده بلکه به مقتضای ماده ۲ این لایحه، به دولت اجازه داده می‌شود تا این اعمال را انجام دهد و در نتیجه اعمال دیگر نیز به خاطر الزامی نبودن اصل عمل، الزامی نیست و لذا در فرض نبودن اصل ذیل ماده ۵ در لایحه دولت، مخالفت با اصل ۷۵ حاصل نمی‌شود.

و یا اینکه عمل مذکور دولت باعث بالا رفتن قیمت سایر زمین‌ها و بهتر شدن شرایط دولت می‌گردد و لذا تقلیل درآمد دولت چنددان محرز نیست.

ماده ۶: وزارت مسکن و شهرسازی موظف است ...

بررسی: اشکال مذکور در ماده ۴ این لایحه، در این ماده نیز جاری بوده و اطلاق واگذاری رایگان اراضی دستگاه‌های موضوع ماده ۱۶۰ قانون برنامه چهارم خلاف شرع می‌باشد. (اتفاق آراء، ۹ رأی)

.. شماره: ... ۸۶/۴۸/۲۷۳
 .. تاریخ: ... ۱۳۸۶/۹/۲۷
 .. پیوست: صلوات

ماده ۸: دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده ۱۶۰ قانون برنامه چهارم ... .

بررسی: هر چند ریختن وجوه حاصل مذکور در این ماده به حساب خزانه‌داری کل کشور مقتضی آن است که مراد از دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده ۱۶۰ دستگاه‌های تمام دولتی و یا قسمت دولتی دستگاه‌های مشترک باشد و شامل قسمت غیردولتی دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده ۱۶۰ نگردد لکن مع ذلک در فرض مشمول این ماده نسبت به قسمت غیردولتی دستگاه‌های مشترک، اشکال متقدم در ماده ۴ و ماده ۶ این ماده نیز جاری است. (اتفاق آراء، ۹ رأی)

دوام توفیقات حضرت‌عالی را از درگاه ایزد متعال مسئلت دارم.

سیدحسن طاهری خرم‌آبادی

رئیس مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان

جمهوری اسلامی ایران

مجمع شورتی فقهی شورای نگهبان

بیت‌الله

شماره: ... ۸۶/۴۸/۲۷۵
تاریخ: ... ۱۳۸۶/۹/۲۷
پوست: ... صلوات

حضرت آیت‌الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم:

بدینوسیله گزارش جلسه سیصد و چهل و سوم مجمع شورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۸۶/۹/۲۴ مشتمل بر ادامه بررسی طرح ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور: ادامه رسیدگی به لایحه ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن.

ماده ۸، تبصره ۱: خانه‌های سازمانی مستثنی ...

بررسی: این تبصره و به تبع آن تبصره ۲ تصویب آیین‌نامه اجرائی نیست بلکه قانون‌گذاری بوده و خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی می‌باشد. (اتفاق آراء)

ماده ۹: به منظور تأمین بخشی از اعتبارات ...

بررسی: ۱- ماده مذکور خلاف اصل ۷۵ می‌باشد زیرا الزام دولت به فروش بخشی از اراضی خود موجب تقلیل درآمد دولت می‌گردد. (۳ رأی از ۶ رأی)

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که مستفاد از اصل ۷۵ آن است که مجلس نباید بگونه‌ای عمل کند که موجب تقلیل درآمد و یا تحمیل هزینه‌ای به دولت گردد مگر اینکه راه تأمین آن را مشخص کند و در این ماده راه تأمین آن فروش اراضی مذکور و استفاده از پول حاصل از آن - که قاعدتاً به خزانه واریز می‌شود - قرار داده شده است. لکن سایر اعضاء از این اصل چنین استظهار می‌نمودند که منظور تأمین هزینه از غیر از خزانه و منابع دولتی می‌باشد و لذا این ماده خلاف اصل ۷۵ می‌باشد.

۲- ماده مذکور خلاف صدر اصل ۵۳ می‌باشد. (۳ رأی از ۶ رأی)

توضیح اینکه کلیه درآمدهای دولت طبق صدر اصل مذکور باید به خزانه واریز شود ولی مستفاد از ماده مذکور آن است که درآمد حاصل از فروش اراضی تحت مالکیت وزارت مسکن و شهرسازی، جهت تأمین اعتبارات مورد نیاز مصرف می‌گردد. در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که ماده مذکور منع از رفتن درآمد حاصله به حساب خزانه ننموده است و با توجه به صدر اصل ۵۳ چه بسا منظور از ماده مذکور استفاده از درآمد حاصل از فروش این اراضی پس از واریز شدن به خزانه می‌باشد.

ماده ۱۳: وزارت بازرگانی موظف است ...

بررسی: خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی دانسته شد. (۳ رأی از ۶ رأی)

توضیح اینکه تدوین قوانین جهت تمهیدات لازم برای تعیین صلاحیت دفاتر مذکور نوعی قانون‌گذاری بوده و خلاف اصل ۸۵ می‌باشد.

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که منظور از تمهیدات لازم، تدوین آیین‌نامه اجرائی می‌باشد و قانون‌گذاری نمی‌باشد. همچنین نظر بعضی از اعضاء این بود که گاهی برای صلاحیت دفاتر املاک و مستغلات قانونی وضع شده است و در تطبیق آن احتیاج به تدوین آیین‌نامه می‌باشد که در این فرض مشکلی در بین نیست اما اگر غرض از تدوین آیین‌نامه تدوین قانون برای اصل صلاحیت دفاتر املاک و مستغلات باشد عمل مذکور قانون‌گذاری بوده و خلاف اصل ۸۵ می‌باشد.

... شماره: ۸۶/۴۸/۲۷۵
 ... تاریخ: ۱۳۸۶/۹/۲۷
 ... پیوست: صلوات

ماده ۱۴، بند ۱: ... راه‌اندازی شرکت‌های تأمین سرمایه ... .

بررسی: اطلاق آن خلاف اصل ۷۵ دانسته شد. (۳ رأی از ۶ رأی)

توضیح اینکه الزام دولت به راه‌اندازی شرکت‌های تأمین سرمایه در حوزه مسکن شامل فرضی که مردم در تأمین سرمایه این شرکت‌ها همکاری نکرده و استقبال ننمایند نیز می‌گردد و در این فرض دولت مجبور است جهت تأمین سرمایه آن هزینه نماید که این مسئله مستلزم تحمیل هزینه به دولت می‌گردد. در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که غرض از این بخش از بند اول، راه‌اندازی شرکت‌های تأمین سرمایه توسط مردم بوده و مستلزم تحمیل هزینه اضافی بر دولت نمی‌گردد.

ماده ۱۴، بند ۱: ... استفاده از شرکت‌های لیزینگ ... .

بررسی: ۱- نحوه استفاده از شرکت‌های مذکور مشخص نیست پس از مشخص شدن و رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد. (اتفاق آراء)
 ۲- لفظ «لیزینگ» لفظی غیرفارسی بوده و خلاف اصل ۱۵ قانون اساسی می‌باشد. (اتفاق آراء)

ماده ۱۴، بند ۱: ... انتشار اوراق مشارکت ... .

بررسی: الفاظ «صکوک» و «استصناع» غیرفارسی بوده و لذا خلاف اصل ۱۵ دانسته شد. (۵ رأی از ۶ رأی)

دوام توفیقات حضرت‌عالی را از درگاه ایزد متعال مسئلت دارم.

سید حسن طاهری خرم‌آبادی

رئیس مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان